

**Statut w wersji obowiązującej każdy z Okręgów PZN od
Okręgowego Zjazdu Delegatów w 2023 r.**

**STATUT POLSKIEGO ZWIĄZKU NIEWIDOMYCH
uchwalony na XVIII Krajowym Zjeździe Delegatów PZN
w dniu 28 września 2021 r.**

Rozdział I

- § 1.** Polski Związek Niewidomych, zwany dalej Związkiem, jest stowarzyszeniem zarejestrowanym i posiada osobowość prawną.
- § 2.** Terenem działania Związku jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej, a siedzibą jego władz naczelnych – m.st. Warszawa.
- § 3.**
1. Związek ma prawo tworzenia ogniw organizacyjnych na zasadach określonych w Statucie.
 2. Okręgi Związku posiadają osobowość prawną, z tym że okręgi działają na podstawie Statutu Związku i nie mogą uchylać odrębnych statutów; prawo samodzielnego działania z tytułu posiadania osobowości prawnej odnosi się do sfery działań cywilno-prawnych i praw majątkowych.
 3. Koła terenowe Związku mogą posiadać osobowość prawną, z tym że koła terenowe posiadające osobowość prawną działają na podstawie Statutu Związku i nie mogą uchylać odrębnych statutów; prawo samodzielnego działania z tytułu posiadania osobowości prawnej odnosi się do sfery działań cywilno-prawnych i praw majątkowych.
 4. Warunki i zasady uzyskiwania osobowości prawnej przez koła określa regulamin organizacyjny Związku uchwalany przez Zarząd Główny.
- § 4.** Związek jest stowarzyszeniem apolitycznym.

§ 5. Związek może być członkiem organizacji społecznych krajowych i międzynarodowych, których cele i zadania są pokrewne z zadaniami Związku.

§ 6.

1. Związek opiera swoją działalność na pracy społecznej członków.
2. Do prowadzenia swoich spraw Związek może zatrudniać pracowników, w tym swoich członków lub zlecać określone zadania innym podmiotom.
3. Dopuszcza się możliwość wynagradzania członków Związku, będących członkami zarządu każdego szczebla Związku, za czynności wykonywane w związku z pełnioną funkcją w organizacji.
4. W umowach między Związkiem a członkiem zarządu każdego szczebla oraz w sporach z nim Związek reprezentuje członek organu kontroli wewnętrznej właściwego szczebla wskazany w uchwale tego organu.

§ 7.

1. Związek posiada sztandar, logo, odznaki honorowe i inne.
2. Okręgi i koła Związku mogą posiadać własne sztandary. Wytyczne w tym zakresie ustala Zarząd Główny.
3. Wzory i tryb nadawania odznak określają regulaminy uchwalone przez Zarząd Główny.

§ 8. Wykreślony

Rozdział II

Cele i środki działania

§ 9.

1. Celem Związku jest zrzeszanie osób niewidomych i słabowidzących, o których mowa w § 11 ust. 2, 3 i 4, zwanych

dalej niewidomymi, oraz podejmowanie działań w celu ich społecznej integracji, rehabilitacji, ochrony zdrowia, wyrównywania szans w dostępie do informacji, edukacji, zatrudnienia i szeroko pojętej aktywności społecznej i zawodowej, a także w celu ochrony ich praw obywatelskich oraz wspierania rodzin osób niewidomych i słabowidzących.

2. Związek reprezentuje swych członków wobec organów naczelnych państwa, administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz innych instytucji.

§ 10.

1. Związek realizuje swoje cele w szczególności przez:
 - 1) prowadzenie rehabilitacji podstawowej, specjalistycznej, leczniczej, społecznej i zawodowej niewidomych od urodzenia, ociemniałych, słabowidzących dorosłych i dzieci w różnych formach,
 - 2) działalność oświatową i edukacyjną, w tym organizację i udział w szkoleniach, kursach, warsztatach i innych formach podnoszących sprawność i samodzielność osób niewidomych i słabowidzących,
 - 3) działania na rzecz aktywizacji zawodowej niewidomych i słabowidzących, organizowanie różnych form kształcenia i szkolenia zawodowego, poradnictwo oraz pomoc w znajdowaniu zatrudnienia,
 - 4) działania na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób niewidomych i słabowidzących zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - 5) działania na rzecz zaopatrzenia niewidomych i słabowidzących w sprzęt rehabilitacyjny i inne pomoce, w tym optyczne, sprzęt elektroniczny,
 - 6) prowadzenie sprzedaży m.in. sprzętu dla niewidomych i słabowidzących, w tym w szczególności prowadzenie sprzedaży stacjonarnej i internetowej,
 - 7) działania na rzecz cyfrowych kompetencji niewidomych i słabowidzących,
 - 8) działalność stypendialną,

- 9) organizowanie indywidualnej pomocy w rozwiązywaniu życiowych problemów osób niewidomych i słabowidzących i ich rodzin,
- 10) działania na rzecz niewidomych i słabowidzących seniorów oraz, ze względu na stan zdrowia, na rzecz osób zależnych od osób trzecich,
- 11) organizowanie różnych form wsparcia z zakresu pomocy społecznej dla osób niewidomych i słabowidzących pozostających w trudnej sytuacji życiowej,
- 12) organizowanie różnych form działalności kulturalnej i artystycznej dla niewidomych i słabowidzących dorosłych i dzieci,
- 13) organizowanie różnych form działalności turystycznej i sportowej rozwijającej aktywność fizyczną niewidomych i słabowidzących dorosłych i dzieci,
- 14) organizowanie różnych form rekreacji oraz wypoczynku dla niewidomych i słabowidzących dorosłych i dzieci,
- 15) wspieranie i edukowanie rodzin, opiekunów osób niewidomych i słabowidzących a także innych osób z ich otoczenia,
- 16) działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych i nabywania nowych umiejętności nauczycieli, instruktorów rehabilitacji, innych osób pracujących z niewidomymi i słabowidzącymi i na rzecz niewidomych i słabowidzących,
- 17) prowadzenie działań w zakresie organizacji i promocji wolontariatu oraz innych zinstytucjonalizowanych form wsparcia,
- 18) konsultacje, udzielanie informacji i doradztwo,
- 19) udzielanie wsparcia finansowego i pomocy społecznej,
- 20) działalność na rzecz macierzyństwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka,
- 21) profilaktyka, ochrona i promocja zdrowia m.in. okulistyczna, psychiczna, diabetologiczna,
- 22) prowadzenie działań w zakresie profilaktyki uzależnień,
- 23) prowadzenie własnych ośrodków, w tym m.in.: rehabilitacyjnych, leczniczych, szkoleniowych, terapeutycznych, opiekuńczych, dziennego wsparcia, takich jak: Niepubliczne

- Zakłady Opieki Zdrowotnej, Domy Pomocy Społecznej, Domy Dziennego Pobytu, Środowiskowe Domy Samopomocy, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Zakłady Aktywności Zawodowej,
- 24) prowadzenie placówek edukacyjnych,
 - 25) prowadzenie specjalistycznych bibliotek,
 - 26) monitorowanie, opiniowanie i inicjowanie regulacji prawnych dotyczących niewidomych i słabowidzących,
 - 27) udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa; udzielanie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego,
 - 28) działalność ekspercką oraz inicjowanie i prowadzenie badań i prac rozwojowych w dziedzinie tyflogologii, w tym w szczególności z zakresu ochrony zdrowia, polityki społecznej, rehabilitacji, warunków życia, bezpieczeństwa i potrzeb niewidomych i słabowidzących,
 - 29) działalność wspomagająca rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej,
 - 30) działania na rzecz zwiększenia dostępu do informacji i wiedzy w różnych formatach przygotowanych dla niewidomych i słabowidzących,
 - 31) działalność promocyjną, organizowanie akcji, kampanii społecznych i informacyjnych,
 - 32) działalność wydawniczą,
 - 33) działalność wspomagającą rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości, w szczególności w obszarze zatrudnienia niepełnosprawnych,
 - 34) działania na rzecz zwiększenia aktywności gospodarczej i społecznej,
 - 35) działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
 - 36) upowszechnianie i ochronę wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich,
 - 37) działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów realizujących zbieżne cele statutowe,

- 38) współpracę z różnymi organizacjami i instytucjami właściwymi w rozwiązywaniu problemów socjalno-bytowych osób niewidomych i słabowidzących oraz ich rodzin,
- 39) działania w zakresie ekonomii społecznej, działania rzecznicze i doradcze w zakresie spójności polityk publicznych w obszarze ekonomii społecznej,
- 40) działania inicjujące i wspierające projektowanie uniwersalne, likwidację barier architektonicznych, urbanistycznych, transportowych i technologicznych, technicznych oraz w sposobie komunikowania się itp.,
- 41) organizowanie konferencji, sympozjów, konkursów i innych wydarzeń edukacyjnych i promocyjnych dotyczących środowiska niewidomych i słabowidzących,
- 42) współpracę międzynarodową,
- 43) kreowanie, promowanie i propagowanie idei i pozytywnego wizerunku Polskiego Związku Niewidomych oraz działania na rzecz wzmocnienia potencjału i sprawnego funkcjonowania organizacji, m.in. z wykorzystaniem Internetu i portali społecznościowych,
- 44) wykorzystywanie majątku stowarzyszenia w ramach realizacji celów statutowych,
- 45) współpracę z partnerami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi poprzez realizację programów,
- 46) udział we wszelkiego rodzaju imprezach i ich organizację,
- 47) współpracę z innymi podmiotami, w tym w szczególności z administracją publiczną, podmiotami ekonomii społecznej, przedsiębiorcami i osobami fizycznymi,
- 48) sprzedaż wytworzonych towarów lub świadczenie usług w zakresie,
 - a) rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,
 - b) integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2. Związek prowadzi działalność nieodpłatną pożytku publicznego i może prowadzić działalność odpłatną pożytku publicznego.

3. Związek może prowadzić działalność gospodarczą w rozmiarach służących realizacji celów statutowych, na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Rodzaj i zakres działalności gospodarczej prowadzonej przez poszczególne jednostki organizacyjne Związku nie może naruszać zasad współżycia społecznego ani negatywnie wpływać na wizerunek i prestiż Związku. Dochód z działalności gospodarczej jest przeznaczony na realizację celów statutowych.
4. Związek może zawierać partnerstwa służące realizacji celów.

Rozdział III

Członkowie, ich prawa i obowiązki

§ 11.

1. Członkowie Związku dzielą się na zwyczajnych, podopiecznych, nadzwyczajnych i honorowych.
2. Członkiem zwyczajnym może być osoba fizyczna, która ukończyła 18 lat oraz ze względu na stan wzroku została uznana przez właściwy zespół orzekający za niepełnosprawną w stopniu znacznym lub umiarkowanym, bądź została uznana przez inny organ orzekający za niezdolną do pracy czy innej działalności w zakresie odpowiadającym niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym ze względu na stan wzroku.
3. Do członkostwa Związku ważne są także orzeczenia o zaliczeniu do I lub II grupy inwalidów z powodu stanu wzroku wydane na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 września 1997 r.
4. Członkiem podopiecznym może być osoba fizyczna:
 - 1) w wieku do lat 18, która ze względu na stan wzroku została uznana przez właściwy zespół orzekający za niepełnosprawną lub

- 2) osoba odpowiadająca kryteriom określonym w ust. 2 i 3, która ze względu na stan zdrowia nie może aktywnie wykonywać obowiązków członka zwyczajnego.

5.

- 1) Członkiem nadzwyczajnym może być osoba fizyczna działająca na zasadach wolontariatu na rzecz Związku.
- 2) Zasady i formy działania oraz procedurę uzyskiwania statusu członka nadzwyczajnego określa regulamin uchwalony przez Zarząd Główny.

6.

- 1) Członkiem honorowym może być osoba fizyczna zasłużona w realizacji zadań statutowych Związku.
- 2) Zasady i formy działania oraz procedurę uzyskiwania statusu członka honorowego określa regulamin uchwalony przez Zarząd Główny

7. Członkiem Związku może być także cudzoziemiec:

- 1) członkiem zwyczajnym i podopiecznym – o ile przebywa na stałe lub okresowo na terenie Polski i spełnia wymogi określone w ust. 2,
- 2) członkiem nadzwyczajnym – o ile spełnia wymogi określone w ust. 5,
- 3) członkiem honorowym – niezależnie od miejsca przebywania, o ile materialnie lub w inny sposób wspiera działalność Związku.

§ 12.

1. Decyzję o przyjmowaniu, skreślaniu i wykluczeniu członka zwyczajnego, podopiecznego i nadzwyczajnego podejmuje Zarząd Okręgu właściwy ze względu na miejsce przynależności kandydata lub członka.
2. Zarząd Okręgu, do podejmowania decyzji w zakresie przyjmowania lub skreślania członka zwyczajnego i podopiecznego, może upoważnić Zarządy Kół.
3. Godność członka honorowego nadaje i pozbawia jej Zarząd Główny.

§ 13.

1. Członek zwyczajny i podopieczny Związku ma prawo korzystać z wszelkich działań prowadzonych przez Związek i jego jednostki organizacyjne.
2. Członek zwyczajny ma czynne i bierne prawo wyboru do władz Związku, z tym że bierne prawo wyborcze nie przysługuje członkom zwyczajnym nieposiadającym pełnej zdolności do czynności prawnych.
3. Członkowi podopiecznemu nie przysługuje czynne i bierne prawo wyboru do władz Związku.
4. Członek nadzwyczajny ma czynne prawo wyborcze, zaś bierne prawo wyborcze z wyjątkiem możliwości kandydowania do pełnienia funkcji prezesa zarządu głównego, okręgu bądź koła.
5. Członek honorowy ma prawo uczestniczyć z głosem doradczym w Krajowym Zjeździe Delegatów i Zjeździe Delegatów Okręgu, na terenie którego mieszka, oraz uczestniczyć w ważnych wydarzeniach Związku.

§ 14.

1. Członek zwyczajny Związku zobowiązany jest:
 - 1) brać czynny udział w życiu i działalności Związku,
 - 2) przestrzegać postanowień Statutu, regulaminów oraz uchwał władz Związku,
 - 3) opłacać regularnie składki członkowskie z zastrzeżeniem zawartym w ust. 3,
 - 4) przestrzegać zasad współżycia społecznego oraz dbać o pozytywny wizerunek Związku.
2. Członek podopieczny Związku zobowiązany jest:
 - 1) przestrzegać postanowień Statutu, regulaminów oraz uchwał władz Związku,
 - 2) opłacać regularnie składki członkowskie z zastrzeżeniem zawartym w ust. 3,

- 3) przestrzegać zasad współżycia społecznego oraz dbać o pozytywny wizerunek Związku.
3. Członkowie zwyczajni i podopieczni mogą być, ze względu na ich sytuację materialną lub zdrowotną, częściowo lub całkowicie zwolnieni z opłacania składek. Decyzję w tej sprawie podejmowane są zgodnie z regulaminem składek członkowskich.
4. Członek nadzwyczajny Związku zobowiązany jest:
 - 1) brać czynny udział w życiu i działalności Związku,
 - 2) przestrzegać postanowień Statutu, regulaminów oraz uchwał władz Związku,
 - 3) przestrzegać zasad współżycia społecznego oraz dbać o pozytywny wizerunek Związku.

§ 15.

1. Przynależność do Związku członka zwyczajnego i podopiecznego ustaje w razie:
 - 1) śmierci członka,
 - 2) dobrowolnego wystąpienia zgłoszonego ustnie lub na piśmie do Zarządu Koła,
 - 3) utraty przesłanek nabycia członkostwa wskazanych w § 11 ust. 2-3,
 - 4) skreślenia przez Zarząd Okręgu z listy członków z powodu nieusprawiedliwionego zalegania z opłatą składek członkowskich za okres przekraczający 12 miesięcy, po uprzednim pisemnym upomnieniu,
 - 5) wykluczenia przez Zarząd Okręgu z powodu nieprzestrzegania przez członka Statutu, regulaminów i uchwał władz Związku, popełnienia czynów na szkodę Związku lub jego członków. Odwołanie od decyzji wykluczenia przysługuje do Zarządu Głównego w terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie decyzji o wykluczeniu. Zarząd Główny zobowiązany jest do zajęcia stanowiska w przedmiotowej sprawie w terminie 2 miesięcy od daty wpływu odwołania.

2. Ponowne uzyskanie członkostwa zwyczajnego i podopiecznego w przypadku osób skreślonych z listy członków z powodu zalegania z zapłatą składek członkowskich może nastąpić po opłaceniu zaległych składek.
3. Przynależność do Związku członka nadzwyczajnego ustaje w razie:
 - 1) śmierci członka,
 - 2) dobrowolnego wystąpienia zgłoszonego ustnie lub na piśmie do Zarządu Koła lub Zarządu Okręgu,
 - 3) niepodejmowania przez niego żadnej działalności na rzecz Związku przez okres 12 miesięcy, jeżeli nie było to spowodowane usprawiedliwionymi okolicznościami,
 - 4) wykluczenia przez Zarząd Okręgu z powodu podejmowania przez członka działalności sprzecznej z celami, Statutem, aktami wewnętrznymi obowiązującymi w Związku, popełnienia czynów na szkodę Związku lub jego członków. Odwołanie od decyzji wykluczenia przysługuje do Zarządu Głównego w terminie 30 dni od dnia otrzymania decyzji. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie decyzji o wykluczeniu. Zarząd Główny zobowiązany jest do zajęcia stanowiska w przedmiotowej sprawie w terminie 2 miesięcy od daty wpływu odwołania.
4. Przynależność do Związku członka zwyczajnego i nadzwyczajnego może ulec zawieszeniu na czas odbywania przez członka kary pozbawienia wolności na podstawie prawomocnego wyroku sądu za przestępstwa z winy umyślnej. Decyzję w tej sprawie podejmuje właściwy Zarząd Okręgu.
5. Członek honorowy traci tę godność w przypadku podejmowania działalności sprzecznej ze Statutem bądź aktami wewnętrznymi obowiązującymi w Związku, prowadzenia działalności sprzecznej z celami Związku bądź na jego szkodę, a także w razie skazania go prawomocnym wyrokiem za przestępstwo popełnione z winy umyślnej.

Rozdział IV

Władze i struktura organizacyjna Związku

§ 16.

1. Władzami naczelnymi Związku są:
 - 1) Krajowy Zjazd Delegatów,
 - 2) Zarząd Główny,
 - 3) Główna Komisja Rewizyjna.

2. Władzami stopnia wojewódzkiego są:
 - 1) Okręgowy Zjazd Delegatów,
 - 2) Zarząd Okręgu,
 - 3) Komisja Rewizyjna Okręgu.

3. Władzami ogniów stopnia podstawowego są:
 - 1) Walne Zebranie Koła,
 - 2) Zarząd Koła,
 - 3) Komisja Rewizyjna Koła (jeżeli została wybrana).

4. Przepisy Statutu regulujące działalność kół nieposiadających osobowości prawnej stosuje się odpowiednio do kół posiadających osobowość prawną, chyba że przepis prawa lub Statutu przewiduje inaczej.

5. W skład organów statutowych władz Związku określonych w ust. 1-3 mogą wchodzić członkowie zwyczajni i nadzwyczajni zgodnie z § 13 ust. 2 i 4, z tym że liczba członków zwyczajnych w każdym organie nie może być niższa niż 3/4 składu.

6. O wyborze Komisji Rewizyjnej Koła decyduje Walne Zebranie Koła.

7. Komisja Rewizyjna Okręgu sprawuje bezpośrednio kontrolę działalności kół, w których nie powołano komisji rewizyjnej.

8. Członek zarządu nie może być skazany prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo z winy umyślnej ścigane z oskarżenia publicznego lub za przestępstwa skarbowe.

9. Członek komisji rewizyjnej:

- 1) nie może być członkiem organu zarządzającego ani pozostawać z nimi w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia. Nie może pozostawać z nimi w związku małżeńskim lub we wspólnym pożyciu,
 - 2) nie może być skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej ścigane z oskarżenia publicznego lub za przestępstwa skarbowe,
 - 3) nie otrzymuje z tytułu pełnienia funkcji w komisji rewizyjnej wynagrodzenia, a jedynie zwrot uzasadnionych kosztów,
 - 4) nie może być zatrudniony w jakiejkolwiek jednostce organizacyjnej Związku podlegającej kontroli komisji, której jest członkiem.
10. Kadencja władz Związku wszystkich stopni trwa 4 lata. Mandat członków organów władz Związku wygasa najpóźniej z dniem wyboru władz Związku nowej kadencji.
11. Odwołanie od decyzji organu statutowego przysługuje na zasadach określonych w Statucie i aktach wewnętrznych Związku.

Krajowy Zjazd Delegatów

§ 17.

1. Krajowy Zjazd Delegatów jest najwyższą władzą Związku.
2. Krajowy Zjazd Delegatów może być zwyczajny i nadzwyczajny.
3. Krajowy zjazd zwyczajny odbywa się raz na 4 lata.
4. Krajowy zjazd nadzwyczajny odbywa się na wniosek:
 - 1) Zarządu Głównego,
 - 2) Głównej Komisji Rewizyjnej,
 - 3) co najmniej 5 Zarządów Okręgów,
 - 4) więcej niż 1/3 delegatów.Zjazd nadzwyczajny obraduje wyłącznie nad sprawami, dla których został zwołany.

5. Krajowy Zjazd Delegatów jest zwoływany przez Zarząd Główny w drodze pisemnego lub elektronicznego zawiadomienia każdego delegata co najmniej na 14 dni przed terminem zjazdu.
O zachowaniu tego terminu decyduje data stempla operatora pocztowego lub data wysłania e-maila. Zawiadomienie powinno zawierać termin, miejsce i proponowany porządek obrad. Ponadto do zawiadomienia należy dołączyć materiały zjazdowe będące przedmiotem obrad.

§ 18. Do kompetencji Krajowego Zjazdu Delegatów należy:

- 1) określanie struktury organizacyjnej Związku oraz uchwalanie programu działania Związku,
- 2) uchwalanie Statutu Związku oraz jego zmian,
- 3) rozpatrywanie i przyjmowanie sprawozdań Zarządu Głównego i Głównej Komisji Rewizyjnej,
- 4) rozpatrywanie wniosków Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej oraz Okręgowych Zjazdów Delegatów,
- 5) wybór i odwołanie prezesa Zarządu Głównego, 2–4 wiceprezesów, przewodniczącego Głównej Komisji Rewizyjnej, oraz 2 zastępców, którzy wejdą w skład Zarządu Głównego w przypadku ustąpienia w toku kadencji prezesa lub wiceprezesa,
- 6) podejmowanie decyzji we wszystkich innych sprawach, co do których Zarząd Główny, Główna Komisja Rewizyjna lub większość obecnych delegatów uzna, że ich ważność wymaga ustosunkowania się przedstawicieli ogółu członków Związku,
- 7) podjęcie uchwały o rozwiązaniu Związku oraz o sposobie rozporządzenia majątkiem Związku,
- 8) nadawanie w szczególnych przypadkach tytułu honorowego prezesa Zarządu Głównego osobie, która pełniła tę funkcję łącznie przez co najmniej 4 kadencje.

§ 19.

1. Krajowy Zjazd Delegatów może się odbyć, jeśli bierze w nim udział co najmniej 50% plus jeden ogólnej liczby wybranych delegatów.

2. Uchwały Krajowego Zjazdu Delegatów zapadają zwykłą większością głosów. W razie równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego zjazdu.
3. Uchwały w sprawie zmian Statutu i rozwiązania Związku zapadają większością 2/3 głosów w obecności co najmniej 50% plus jeden ogólnej liczby wybranych delegatów.
4. W sprawie wyboru naczelnych władz Związku głosowanie jest tajne. W pozostałych sprawach głosowanie jest jawne, a na żądanie więcej niż 1/3 obecnych delegatów – głosowanie jest tajne.
5. Głosowania tajne i jawne mogą odbywać się przy użyciu elektronicznego systemu oddawania i obliczania głosów. System winien zapewniać oddawanie głosów za uchwałą lub wnioskiem lub przeciw nim. Przy głosowaniu tajnym system winien zapewniać wyeliminowanie identyfikacji sposobu głosowania poprzez poszczególnych delegatów. W przypadku niekorzystania ze sprzętu elektronicznego głosowanie tajne odbywa się przy użyciu kart do głosowania.

§ 20. W Krajowym Zjeździe Delegatów biorą udział:

- 1) z głosem decydującym – delegaci wybrani na Okręgowych Zjazdach Delegatów,
- 2) z głosem doradczym niebędący delegatami członkowie ustępującego Zarządu Głównego, nowo wybrani prezesi Zarządów Okręgów, prezydium Głównej Komisji Rewizyjnej i inne osoby zaproszone przez Zarząd Główny.

Zarząd Główny

§ 21.1. Zarząd Główny jest najwyższą władzą Związku w okresie między zjazdami.

2. Do kompetencji Zarządu Głównego należy w szczególności:
 - 1) realizowanie uchwał Krajowego Zjazdu Delegatów,
 - 2) kierowanie całokształtem prac Związku,

- 3) sporządzanie i przyjmowanie rocznych sprawozdań merytorycznych i finansowych,
- 4) podejmowanie uchwał w sprawie nabywania, obciążania i zbywania majątku Związku, zarządzanie tym majątkiem oraz zaciąganie zobowiązań w imieniu Związku. Decyzje w sprawach majątku Związku podejmowane są większością 2/3 głosów w obecności co najmniej 50% plus jeden ogólnej liczby członków Zarządu Głównego,
- 5) zwoływanie Krajowego Zjazdu Delegatów,
- 6) przyjmowanie darowizn i zapisów w formie nieruchomości,
- 7) uchwalanie ordynacji wyborczej do władz Związku wszystkich stopni,
- 8) uchwalanie regulaminu Zarządu Głównego, ramowego regulaminu zarządu okręgu i zarządu koła,
- 9) uchwalanie regulaminu organizacyjnego Związku,
- 10) powoływanie rad i sekcji oraz doraźnych zespołów konsultacyjnych,
- 11) podejmowanie decyzji o zatrudnieniu członka zarządu z tytułu pełnienia funkcji na szczeblu centralnym,
- 12) podejmowanie decyzji o zatrudnieniu lub zwolnieniu dyrektora Związku. Dopuszcza się, aby dyrektorem był członek Zarządu Głównego, przy czym dyrektorem może być tylko zwyczajny członek Związku,
- 13) powoływanie i likwidowanie: okręgów, jednostek organizacyjnych Związku bez osobowości prawnej, służących całemu środowisku niewidomych w Polsce oraz innych podmiotów posiadających osobowość prawną ; okręg obejmuje działalnością teren co najmniej jednego województwa,
- 14) zawieszanie uchwał okręgowych zjazdów delegatów i uchylanie uchwał zarządów okręgów sprzecznych z przepisami prawa, postanowieniami statutu, uchwałami Zarządu Głównego albo interesem społecznym - w terminie 3 miesięcy od daty powzięcia o nich wiadomości,
- 15) w przypadku gdy działanie zarządu okręgu wykazuje rażące lub uporczywe naruszanie przepisów prawa lub statutu związku, na uzasadniony wniosek 1/3 członków Zarządu Głównego lub Głównej Komisji Rewizyjnej powoływanie komisarycznych zarządów okręgów na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. Z dniem powołania zarządu komisarycznego członkowie zarządu okręgu przestają być członkami zarządu okręgu z mocy prawa,
- 16) w przypadku gdy działanie członka Zarządu Głównego wykazuje rażące lub uporczywe naruszanie przepisów prawa lub statutu związku odwoływanie go na uzasadniony wniosek 1/3

członków Zarządu Głównego lub Głównej Komisji Rewizyjnej; do 12 miesięcy powinien być zwołany właściwy nadzwyczajny zjazd delegatów,

- 17) przyjmowanie rezygnacji członków Zarządu Głównego z pełnienia tej funkcji,
- 18) ustalanie wysokości składek członkowskich,
- 19) przyjmowanie sprawozdań Prezydium Zarządu Głównego oraz zatwierdzanie lub uchylanie uchwał Prezydium podejmowanych w imieniu Zarządu Głównego,
- 20) rozpatrywanie odwołań od decyzji Prezydium Zarządu Głównego.

§ 22.1. W skład Zarządu Głównego wchodzi: prezes, 4 wiceprezesów, sekretarz generalny, prezesi zarządów okręgów oraz przedstawiciele okręgów, wybrani nie później niż z rozpoczęciem kadencji Zarządu Głównego zgodnie z postanowieniem § 31 pkt 7. Prezesi zarządów okręgów oraz przedstawiciele okręgów zachowują mandat członka Zarządu Głównego przez okres kadencji ZG z zastrzeżeniem zawartym w ust. 6- 7.

2. Sekretarza generalnego wybiera Zarząd Główny spośród członków Związku w głosowaniu tajnym.

3. Prezes Zarządu Głównego, 4 wiceprezesów, sekretarz generalny stanowią Prezydium Zarządu Głównego.

4. Na uzasadniony wniosek: prezesa Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej lub 1/3 składu Zarządu Głównego może być odwołany ze składu Prezydium Zarządu Głównego sekretarz generalny, a na to miejsce wybrany nowy sekretarz generalny. Odwołanie i wybór odbywają się w głosowaniu tajnym.

5. W razie ustąpienia w toku kadencji lub ustania członkostwa Związku prezesa lub wiceprezesów, Zarząd Główny wybiera ze swojego grona w głosowaniu tajnym prezesa lub wiceprezesów.

6. W razie ustąpienia w toku kadencji lub ustania członkostwa Związku przedstawiciela okręgu - członka Zarządu Głównego, w jego miejsce wchodzi zastępca członka Zarządu Głównego, wybrany zgodnie z postanowieniem § 31 pkt. 7.

7. W razie ustąpienia w toku kadencji Zarządu Głównego, odwołania lub ustania członkostwa Związku prezesa zarządu okręgu, członkiem ZG staje się prezes zarządu okręgu wybrany w nowych wyborach.

§ 23.1. Posiedzenia Zarządu Głównego odbywają się nie rzadziej niż dwa razy w roku. Do ważności uchwał wymagana jest obecność co najmniej 50 % plus jeden ogólnej liczby członków Zarządu Głównego.

2. Uchwały Zarządu Głównego zapadają zwykłą większością głosów. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego posiedzeniu.

3. Posiedzenia Zarządu Głównego zwołuje prezes lub wiceprezes na podstawie uchwały Prezydium Zarządu Głównego. O posiedzeniu członkowie powinni być zawiadomieni co najmniej na 10 dni przed terminem posiedzenia. W sprawach nagłych posiedzenie Zarządu Głównego może być zwołane bez zachowania tego terminu. W zawiadomieniu o terminie posiedzenia powinien być podany proponowany porządek obrad.

4. Nadzwyczajne posiedzenie Zarządu Głównego odbywa się na uzasadniony wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej lub więcej niż 1/3 członków Zarządu Głównego w terminie 30 dni od daty złożenia wniosku. Nadzwyczajne posiedzenie obraduje wyłącznie nad sprawami, dla których zostało zwołane.

5. W sytuacjach szczególnych związanych z koniecznością podjęcia pilnie ważnych decyzji, uchwała może być podjęta poza posiedzeniem Zarządu Głównego poprzez złożenie głosu na piśmie lub elektronicznie. Głosowanie w tym trybie nie może dotyczyć kwestii zawartych w regulaminie Zarządu Głównego zastrzeżonych przez ten organ.

§ 24.1. Prezydium Zarządu Głównego podejmuje decyzje w imieniu Zarządu Głównego w okresie między jego posiedzeniami.

2. Do Prezydium Zarządu Głównego należy w szczególności:

- 1) reprezentowanie Związku na zewnątrz,
- 2) wykonywanie uchwał Zarządu Głównego,
- 3) składanie sprawozdań ze swej działalności na posiedzeniach Zarządu Głównego,
- 4) ocena pracy zarządów okręgów i jednostek Związku powołanych przez Zarząd Główny,

- 5) w przypadku gdy działanie zarządu okręgu lub jego prezydium wykazuje rażąco naruszenia prawa lub statutu Związku wnioskowanie do Zarządu Głównego o podjęcie decyzji o powołaniu komisarycznego zarządu okręgu,
- 6) uznawanie okręgowych zjazdów delegatów za zwołane lub przeprowadzone niezgodnie z przepisami prawa oraz występowanie z wnioskami o ponowne zwołanie zjazdów,
- 7) uchwalanie statutów lub regulaminów jednostek organizacyjnych Związku nie zastrzeżonych dla innych władz Związku,
- 8) nadzorowanie pracy osoby zatrudnionej na stanowisku dyrektora Związku,
- 9) podejmowanie decyzji o zatrudnianiu lub zwalnianiu dyrektorów jednostek organizacyjnych Związku powołanych przez Zarząd Główny z wyjątkiem dyrektorów okręgów,
- 10) podejmowanie decyzji o wysokości wynagrodzenia osób zatrudnionych na stanowiskach dyrektorów (dotyczy dyrektora Związku oraz dyrektorów jednostek powołanych przez Zarząd Główny),
- 11) podejmowanie decyzji o wysokości wynagrodzenia zatrudnionego członka Zarządu szczebla centralnego,
- 12) nadawanie odznaki honorowej Związku i innych wyróżnień,
- 13) udzielanie odpowiedzi na wnioski i zalecenia pokontrolne Głównej Komisji Rewizyjnej,
- 14) podejmowanie uchwał w innych sprawach przekazywanych do rozpatrzenia przez Zarząd Główny.

3. W nagłych sprawach prezes Zarządu Głównego w porozumieniu z dwoma członkami Prezydium ZG może podjąć decyzję należącą do kompetencji Prezydium. Decyzję tę obowiązany jest przedłożyć do zatwierdzenia na najbliższym posiedzeniu Prezydium Zarządu Głównego.

§ 25. Posiedzenia Prezydium Zarządu Głównego odbywają się co najmniej 10 razy w roku. Tryb zwoływania posiedzeń Prezydium określa regulamin Zarządu Głównego.

Główna Komisja Rewizyjna

§ 26. Główna Komisja Rewizyjna jest najwyższym organem kontrolnym Związku. W skład Komisji poza przewodniczącym wchodzi przewodniczący Komisji Rewizyjnych Okręgów.

§ 27

1. Główna Komisja Rewizyjna wybiera ze swojego grona wiceprzewodniczącego i sekretarza, którzy razem z przewodniczącym stanowią prezydium Głównej Komisji Rewizyjnej.
2. W razie ustąpienia w toku kadencji lub ustania członkostwa Związku przewodniczącego, Główna Komisja Rewizyjna wybiera ze swojego grona w głosowaniu tajnym nowego przewodniczącego.

§ 28

1. Do zakresu działania Głównej Komisji Rewizyjnej należy:
 - 1) kontrolowanie działalności statutowej, gospodarczej i finansowej władz Związku wszystkich szczebli i jednostek organizacyjnych Związku oraz przedstawianie wniosków i zaleceń pokontrolnych,
 - 2) zatwierdzanie rocznych sprawozdań finansowych Związku oraz występowanie w razie potrzeby z wiążącym wnioskiem o wydanie opinii przez biegłego rewidenta,
 - 3) składanie sprawozdań na Krajowym Zjeździe Delegatów i występowanie z wnioskami o przyjęcie sprawozdania ustępującego Zarządu Głównego,
 - 4) wybór biegłego rewidenta do badania sprawozdania finansowego Związku,
 - 5) występowanie z wnioskami do Zarządu Głównego o odwołanie członka Zarządu Głównego lub całego składu Zarządu Okręgu, a do Zarządu Okręgu o odwołanie członka Zarządu Okręgu,
 - 6) występowanie z żądaniem zwołania nadzwyczajnego posiedzenia Zarządu Głównego oraz nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów w przypadkach szczególnej wagi,
 - 7) nadzór nad należytym funkcjonowaniem Komisji Rewizyjnych Okręgów,
 - 8) zawieszanie w czynnościach Komisji Rewizyjnych Okręgów lub poszczególnych ich członków,
 - 9) powoływanie tymczasowych Komisji Rewizyjnych Okręgów,
 - 10) uchwalanie regulaminu pracy Głównej Komisji Rewizyjnej oraz ramowego regulaminu pracy Komisji Rewizyjnych Okręgów

i kół.

§ 29. Przewodniczący Głównej Komisji Rewizyjnej lub upoważniony przez niego członek komisji uczestniczy z głosem doradczym w posiedzeniach Zarządu Głównego.

Władze okręgu

Okręgowy Zjazd Delegatów

§ 30.

1. Okręgowy Zjazd Delegatów jest najwyższą władzą Związku na terenie okręgu.
2. Okręgowy Zjazd Delegatów może być zwyczajny i nadzwyczajny.
3. Zwyczajny Okręgowy Zjazd Delegatów odbywa się raz na 4 lata.
4. Nadzwyczajny Okręgowy Zjazd Delegatów odbywa się na uzasadniony wniosek:
 - 1) Zarządu Głównego,
 - 2) Głównej Komisji Rewizyjnej,
 - 3) Zarządu Okręgu,
 - 4) Komisji Rewizyjnej Okręgu,
 - 5) więcej niż 1/3 ogólnej liczby Zarządów Kół,
 - 6) więcej niż 1/3 delegatów.Zjazd nadzwyczajny obraduje wyłącznie nad sprawami, dla których został zwołany.
W przypadku niezwołania przez Zarząd Okręgu nadzwyczajnego okręgowego zjazdu w ustalonym terminie, uchwałę o zwołaniu i terminie nadzwyczajnego zjazdu podejmuje Zarząd Główny.
5. Okręgowy Zjazd Delegatów jest zwoływany przez Zarząd Okręgu w drodze pisemnego lub elektronicznego zawiadomienia każdego delegata co najmniej na 14 dni przed zjazdem. Zawiadomienie powinno zawierać termin, miejsce i proponowany porządek obrad. O zachowaniu tego terminu decyduje data stempla operatora

pocztowego lub data wysłania e-maila. Do zawiadomienia należy dołączyć materiały zjazdowe będące przedmiotem obrad.

§ 31. Do kompetencji Okręgowego Zjazdu Delegatów należy:

- 1) określanie kierunków działania okręgu,
- 2) rozpatrywanie i przyjmowanie sprawozdań Zarządu Okręgu i Komisji Rewizyjnej Okręgu,
- 3) rozpatrywanie wniosków Zarządu Okręgu, Komisji Rewizyjnej Okręgu oraz Walnych Zebrań Kół,
- 4) wybór i odwołanie prezesa Zarządu Okręgu, 2–4 wiceprezesów, 3–5 członków Zarządu, 3 zastępców (którzy wejdą w skład Zarządu Okręgu w przypadku ustąpienia w toku kadencji prezesa, wiceprezesa lub członka Zarządu) oraz przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Okręgu, 4–8 członków komisji i 2–4 zastępców członków komisji,
- 5) wybór delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów oraz zastępców delegatów zgodnie z ordynacją wyborczą, przy czym delegaci zachowują mandat przez całą kadencję; zastępca staje się delegatem w przypadku zgonu, utraty członkostwa lub pisemnej rezygnacji z tej funkcji złożonej przez delegata,
- 6) nadawanie w szczególnych przypadkach tytułu honorowego prezesa Zarządu Okręgu osobie, która pełniła tę funkcję łącznie przez co najmniej 4 kadencje,
- 7) podejmowanie decyzji we wszystkich sprawach, co do których Zarząd Okręgu, Komisja Rewizyjna Okręgu lub większość obecnych delegatów uzna, że ich ważność wymaga ustosunkowania się delegatów z terenu okręgu.

§ 32.

1. Okręgowy Zjazd Delegatów może się odbyć, jeśli bierze w nim udział co najmniej 50% plus jeden ogólnej liczby wybranych delegatów.
2. Uchwały Okręgowego Zjazdu Delegatów zapadają zwykłą większością głosów. W razie równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego zjazdu.

3. W sprawie wyboru władz głosowanie jest tajne. W pozostałych sprawach głosowanie jest jawne, a na żądanie więcej niż 1/3 obecnych delegatów – głosowanie jest tajne.
4. Głosowania tajne i jawne mogą odbywać się przy użyciu elektronicznego systemu oddawania i obliczania głosów. System winien zapewniać oddawanie głosów za uchwałą lub wnioskiem albo przeciw nim. Przy głosowaniu tajnym system winien zapewniać wyeliminowanie identyfikacji sposobu głosowania przez poszczególnych delegatów. W przypadku niekorzystania z elektronicznego systemu głosowanie tajne odbywa się przy użyciu kart do głosowania.

§ 33. W Okręgowym Zjeździe Delegatów biorą udział:

- 1) z głosem decydującym – delegaci wybrani na Walnych Zebraniach Kół w trybie ustalonym przez Zarząd Główny,
- 2) z głosem doradczym – niebędący delegatami członkowie ustępującego Zarządu Okręgu, prezesi kół, prezydium Komisji Rewizyjnej Okręgu, przedstawiciele władz naczelných Związku oraz inne osoby zaproszone przez Zarząd Okręgu.

Zarząd Okręgu

§ 34.1. Zarząd okręgu jest najwyższą władzą Związku na terenie okręgu w okresie pomiędzy okręgowymi zjazdami delegatów.

2. Do kompetencji Zarządu Okręgu należy w szczególności:

- 1) kierowanie całokształtem prac Związku na terenie okręgu zgodnie z uchwałami Okręgowego Zjazdu Delegatów oraz władz naczelných Związku i potrzebami środowiska,
- 2) reprezentowanie Związku na zewnątrz na terenie swojego działania,
- 3) realizowanie uchwał Krajowego i Okręgowego Zjazdu Delegatów,
- 4) sporządzanie i przyjmowanie rocznych sprawozdań merytorycznych i finansowych,
- 5) podejmowanie uchwał w sprawie nabywania, obciążania i zbywania majątku stanowiącego własność okręgu, zarządzanie

- tym majątkiem oraz zaciąganie zobowiązań w imieniu okręgu, a także gospodarowanie majątkiem przekazanym przez Zarząd Główny w użytkowanie. Decyzje w sprawach majątku okręgu podejmowane są większością 2/3 głosów w obecności co najmniej 50% plus jeden ogólnej liczby członków Zarządu Okręgu,
- 6) przyjmowanie darowizn i zapisów w formie nieruchomości przekazywanych na rzecz okręgu,
 - 7) powoływanie kół, określanie terenu ich działania z uwzględnieniem podziału administracyjnego kraju oraz likwidowanie kół. Koło nie może liczyć mniej niż 15 członków zwyczajnych,
 - 8) powoływanie i likwidowanie delegatur lub innych jednostek organizacyjnych okręgu, a także innych podmiotów posiadających osobowość prawną (nie dotyczy kół),
 - 9) powoływanie komisji problemowych, sekcji, rad środowiskowych, klubów seniora, doraźnych zespołów konsultacyjnych i innych,
 - 10) ocena pracy kół i jednostek powołanych przez Zarząd Okręgu,
 - 11) uchwalanie regulaminów delegatur i kół na podstawie wytycznych Zarządu Głównego oraz regulaminów jednostek organizacyjnych powołanych przez Zarząd Okręgu niezastrzeżonych do kompetencji innego organu, a także regulaminów komisji problemowych, rad, klubów i sekcji itp.,
 - 12) uchwalanie regulaminu Zarządu Okręgu, regulaminu Rady Okręgu, zgodnie z wytycznymi Zarządu Głównego,
 - 13) zwoływanie Okręgowych Zjazdów Delegatów,
 - 14) określanie zasad podziału składek członkowskich, z tym że 1% składek przekazuje się na rzecz Zarządu Głównego, podejmowanie decyzji w sprawie przeznaczania środków z 1% opp,
 - 15) w przypadku gdy działanie Zarządu Koła wykazuje rażące lub uporczywe naruszenie przepisów prawa lub Statutu Związku, na uzasadniony wniosek 1/3 członków Zarządu Okręgu, Komisji Rewizyjnej Okręgu lub Komisji Rewizyjnej Koła powoływanie komisarycznego Zarządu Koła na okres nie dłuższy niż

- 12 miesięcy. Z dniem powołania zarządu komisarycznego członkowie Zarządu Koła przestają być członkami Zarządu Koła z mocy prawa,
- 16) w przypadku gdy działanie członka Zarządu Okręgu, Zarządu Koła wykazuje rażące lub uporczywe naruszanie przepisów prawa lub Statutu Związku, odwoływanie go na uzasadniony wniosek 1/3 członków Zarządu Okręgu, lub Komisji Rewizyjnej Okręgu; do 12 miesięcy powinien być zwołany właściwy nadzwyczajny Okręgowy Zjazd Delegatów lub Walne Zebranie Koła,
 - 17) uchylanie uchwał Walnych Zebrań Kół i uchylanie uchwał Zarządów Kół sprzecznych z postanowieniami Statutu, uchwałami władz naczelných Związku lub interesem społecznym – w terminie 2 miesięcy od daty powzięcia o nich wiadomości,
 - 18) uznawanie Walnych Zebrań Kół za zwołane lub przeprowadzone niezgodnie z przepisami prawa oraz decydowanie o ponownym zwołaniu zebrania,
 - 19) przyjmowanie, skreślanie członków Związku na zasadach określonych w Statucie,
 - 20) w przypadku nieprzestrzegania przez członka Związku Statutu, regulaminów, uchwał władz Związku, popełnienia czynów sprzecznych z celami Związku lub działaniami na szkodę Związku lub jego członków podejmowanie decyzji o wykluczeniu ze Związku. Możliwe jest zastosowanie innych kar, takich jak upomnienia, nagany, zawieszenia w prawach członka na okres do 4 lat. Od decyzji przysługuje członkowi odwołanie do Zarządu Głównego w terminie 30 dni od daty otrzymania decyzji. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie decyzji o wykluczeniu. Zarząd Główny zobowiązany jest do zajęcia stanowiska w przedmiotowej sprawie w terminie 2 miesięcy od daty wpływu odwołania,
 - 21) powoływanie zespołów mediacyjnych do spraw sporów między członkami Związku,
 - 22) podejmowanie decyzji: o zatrudnieniu członka Zarządu z tytułu pełnienia funkcji na szczeblu okręgu lub koła bez osobowości prawnej oraz o wysokości ich wynagrodzenia,

- 23) podejmowanie decyzji o zatrudnieniu lub zwolnieniu dyrektora okręgu. Dopuszcza się, aby dyrektorem był członek Zarządu Okręgu, przy czym dyrektorem może być tylko zwyczajny członek Związku,
- 24) podejmowanie decyzji o wynagrodzeniu dyrektora okręgu,
- 25) nadzorowanie pracy osoby zatrudnionej na stanowisku dyrektora okręgu,
- 26) udzielanie odpowiedzi na wnioski i zalecenia pokontrolne Komisji Rewizyjnej Okręgu,
- 27) przyjmowanie rezygnacji członka Zarządu Okręgu z pełnienia funkcji.

§ 35.

1. W skład Zarządu Okręgu wchodzi: prezes, 2–4 wiceprezesów oraz 3–5 członków.
2. W razie ustąpienia w toku kadencji lub ustania członkostwa Związku prezesa, wiceprezesów, członka Zarządu Okręgu w ich miejsce wchodzi zastępca wybrany podczas zjazdu. Prezes lub wiceprezes wybierany jest przez Zarząd Okręgu z powstałego grona w głosowaniu tajnym.

§ 36.

1. Posiedzenia Zarządu Okręgu odbywają się w miarę potrzeb, lecz co najmniej 5 razy w roku. Do ważności uchwał wymagana jest obecność co najmniej 50% plus jeden ogólnej liczby członków Zarządu Okręgu. We wszystkich sprawach uchwały zapadają zwykłą większością głosów. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego posiedzeniu.
2. Posiedzenie Zarządu Okręgu zwołuje prezes lub wiceprezes Zarządu Okręgu.
3. O posiedzeniu członkowie powinni być zawiadomieni co najmniej na 7 dni przed terminem posiedzenia. W sprawach nagłych posiedzenie Zarządu Okręgu może być zwołane bez zachowania tego terminu. W zawiadomieniu o posiedzeniu powinien być podany proponowany porządek obrad.

4. W sytuacjach szczególnych, związanych z koniecznością podjęcia pilnie ważnych decyzji, uchwała może być podjęta poza posiedzeniem Zarządu Okręgu poprzez złożenie głosu na piśmie lub elektronicznie. Głosowanie w tym trybie nie może dotyczyć kwestii zawartych w regulaminie Zarządu Okręgu zastrzeżonych przez ten organ.

Rada Okręgu

§ 37.

1. Prezesi Zarządów Kół, z wyjątkiem wybranych w skład Zarządu Okręgu, stanowią Radę Okręgu.
2. Rada Okręgu jest organem opiniodawczo-doradczym Zarządu Okręgu.
3. Spotkania Rady Okręgu odbywają się na zasadach określonych w regulaminie rady, lecz nie rzadziej niż 2 razy w roku.
4. Do zadań Rady Okręgu należy w szczególności:
 - 1) inicjowanie kierunków działania okręgu,
 - 2) wyrażanie opinii w sprawach przekazanych przez Zarząd Okręgu.
5. Przewodniczącym Rady Okręgu jest osoba wybrana przez członków rady ze swojego grona.
6. Rada Okręgu działa na podstawie regulaminu nadanego przez Zarząd Okręgu na podstawie wytycznych Zarządu Głównego.
7. Rada Okręgu może nie być powołana na wniosek Zarządu Okręgu za zgodą wyrażoną przez Zarząd Główny.

Komisja Rewizyjna Okręgu

§ 38. Komisja Rewizyjna Okręgu jest organem kontrolnym Związku na terenie okręgu. W jej skład wchodzi przewodniczący oraz 4-8 członków wybranych przez okręgowy zjazd.

§ 39.

1. Komisja Rewizyjna Okręgu wybiera ze swojego grona wiceprzewodniczącego i sekretarza, którzy razem z przewodniczącym stanowią prezydium Komisji Rewizyjnej Okręgu.
2. W razie ustąpienia w toku kadencji lub ustania członkostwa w Związku przewodniczącego, Komisja Rewizyjna Okręgu wybiera ze swojego grona w głosowaniu tajnym nowego przewodniczącego.

§ 40.

1. Do zakresu działania Komisji Rewizyjnej Okręgu należy:
 - 1) kontrolowanie działalności statutowej, finansowej i gospodarczej Zarządu Okręgu, Zarządów Kół, delegatur i innych jednostek organizacyjnych powołanych przez Zarząd Okręgu, komisji, rad środowiskowych, sekcji i klubów oraz przedstawianie właściwym władzom wniosków i zaleceń pokontrolnych,
 - 2) zatwierdzanie rocznych sprawozdań finansowych okręgu oraz w razie potrzeby występowanie z wiążącym wnioskiem o zlecenie opinii biegłemu rewidentowi, a także opiniowanie działalności finansowej Zarządów Kół,
 - 3) wybór biegłego rewidenta do badania sprawozdania finansowego okręgu,
 - 4) składanie sprawozdań na Okręgowym Zjeździe Delegatów i występowanie z wnioskiem o przyjęcie sprawozdania ustępującego Zarządu Okręgu,
 - 5) występowanie z żądaniem zwołania nadzwyczajnego posiedzenia Zarządu Okręgu lub Okręgowego Zjazdu Delegatów w wypadkach szczególnej wagi,
 - 6) występowanie z wnioskami do Zarządu Okręgu o odwołanie członka Zarządu Okręgu, członka Zarządu Koła lub całego składu Zarządu Koła,
 - 7) przedstawianie Głównej Komisji Rewizyjnej wniosku o odwołanie Zarządu Okręgu,
 - 8) nadzór nad należyтым funkcjonowaniem Komisji Rewizyjnych Kół,

- 9) zawieszanie w czynnościach Komisji Rewizyjnych Kół lub poszczególnych ich członków,
- 10) powoływanie tymczasowych Komisji Rewizyjnych Kół,
- 11) przeprowadzanie kontroli na zlecenie Głównej Komisji Rewizyjnej.

§ 41. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Okręgu lub upoważniony przez niego członek komisji uczestniczy z głosem doradczym w posiedzeniach Zarządu Okręgu.

Władze koła

Walne Zebranie Koła

§ 42.

1. Walne Zebranie Koła jest najwyższą władzą Związku na terenie działania koła.
2. Walne Zebranie Koła może być zwyczajne, informacyjne lub nadzwyczajne.
3. Zwyczajne Walne Zebranie Koła odbywa się raz na 4 lata.
4. Nadzwyczajne Walne Zebranie Koła odbywa na uzasadniony wniosek:
 - 1) Zarządu Okręgu,
 - 2) Komisji Rewizyjnej Okręgu,
 - 3) Zarządu Koła,
 - 4) Komisji Rewizyjnej Koła, jeżeli została wybrana,
 - 5) więcej niż 1/3 ogólnej liczby członków koła.

Nadzwyczajne Walne Zebranie Koła obraduje wyłącznie nad sprawami, dla których zostało zwołane. W przypadku niezwołania przez Zarząd Koła nadzwyczajnego Walnego Zebrania Koła w ustalonym terminie, uchwałę o zwołaniu i terminie nadzwyczajnego Walnego Zebrania Koła podejmuje Zarząd Okręgu.

5. W połowie kadencji władz koła Zarząd Koła powinien zwołać Walne Zebranie Informacyjne Koła, którego celem jest złożenie przez władze koła sprawozdania z realizacji uchwał i wniosków przyjętych przez Walne Zebranie Koła oraz udzielenie informacji o pracach bieżących.
6. Walne Zebranie Koła jest zwoływane przez Zarząd Koła. Zawiadomienie o walnym zebraniu powinno być doręczone każdemu członkowi koła (zwyčajnemu i nadzwyczajnemu) bezpośrednio, pocztą lub elektronicznie, co najmniej na 7 dni przed walnym zebraniem. O zachowaniu terminu decyduje data stempla operatora pocztowego, data wysłania e-maila lub data innego udokumentowanego powiadomienia. Zawiadomienie powinno zawierać termin, miejsce i proponowany porządek obrad.
7. Walne Zebranie Koła jest władne do podejmowania uchwał niezależnie od liczby uczestniczących w nim członków, jeśli zostało zwołane z zachowaniem warunków określonych w ust. 6.
8. W przypadku zwołania zebrania informacyjnego zawiadomienie członków może być dokonane w sposób dowolny z wykorzystaniem różnych środków komunikowania się.

§ 43. Do kompetencji Walnego Zebrania Koła należy:

- 1) określanie kierunków działania koła,
- 2) rozpatrywanie i przyjmowanie sprawozdań Zarządu Koła i Komisji Rewizyjnej Koła,
- 3) wybór prezesa Zarządu Koła, 3–6 członków Zarządu Koła oraz, o ile zapadnie taka decyzja, wybór 3–5 członków Komisji Rewizyjnej Koła,
- 4) w przypadku gdy w trakcie kadencji skład Zarządu Koła lub Komisji Rewizyjnej Koła ulegnie zmniejszeniu poniżej liczby określonej przez walne zebranie, pozostałe osoby z Zarządu Koła lub odpowiednio z Komisji Rewizyjnej Koła w porozumieniu z Zarządem Okręgu lub Komisją Rewizyjną Okręgu mogą dokonać kooptacji. Liczba osób dokooptowanych w ten sposób nie może przekroczyć 1/3 liczby członków pochodzących z wyboru,

- 5) wybór delegatów na Okręgowy Zjazd Delegatów oraz zastępców delegatów zgodnie z ordynacją wyborczą, z tym że delegaci zachowują mandat przez całą kadencję; zastępca staje się delegatem w przypadku zgonu, utraty członkostwa lub pisemnej rezygnacji delegata z pełnionej funkcji,
- 6) nadawanie w szczególnych przypadkach tytułu honorowego prezesa Zarządu Koła osobie, która pełniła tę funkcję łącznie przez co najmniej 4 kadencje,
- 7) podejmowanie decyzji we wszystkich sprawach, które ze względu na ich ważność wymagają ustosunkowania się do nich członków koła.

§ 44.

1. W Walnym Zebraniu Koła biorą udział:
 - 1) z głosem decydującym – członkowie koła,
 - 2) z głosem doradczym – przedstawiciele władz nadrzędnych Związku i inne zaproszone osoby przez Zarząd Koła.

§ 45.

1. Uchwały Walnego Zebrania Koła zapadają zwykłą większością głosów obecnych członków. W razie równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego zebrania.
2. W sprawie wyboru władz koła głosowanie jest tajne, a na żądanie co najmniej 50% plus jeden obecnych na zebraniu członków głosowanie jest jawne. W pozostałych sprawach głosowanie jest jawne.

§ 46.

1. Członek Związku może należeć tylko do jednego koła – właściwego ze względu na miejsce zamieszkania.
2. W sprawie odstępstw od zasady, o której mowa w ust. 1, decyzje podejmuje Zarząd Okręgu – na podstawie wytycznych Zarządu Głównego.

Zarząd Koła

§ 47.

1. Zarząd Koła jest najwyższą władzą Związku na terenie swego działania w okresie między walnymi zebraniem.
2. Do kompetencji Zarządu Koła należy w szczególności:
 - 1) reprezentowanie Związku na terenie działania koła,
 - 2) kierowanie całokształtem prac Związku na terenie działania koła,
 - 3) realizowanie uchwał Walnego Zebrania Koła,
 - 4) przygotowywanie dokumentacji związanej z wstąpieniem w poczet członków i kierowanie jej do Zarządu Okręgu oraz ewidencjonowanie dokumentacji członków,
 - 5) informowanie członków o uprawnieniach osób niewidomych i możliwościach uzyskania pomocy,
 - 6) rozpoznawanie warunków życiowych członków koła oraz organizowanie pomocy ze strony właściwych instytucji publicznych,
 - 7) podejmowanie działalności interwencyjnej w sprawach członków koła,
 - 8) gospodarowanie powierzonym majątkiem Związku,
 - 9) zwoływanie Walnych Zebrań Koła,
 - 10) powoływanie komisji, sekcji, klubów i innych,
 - 11) rejestrowanie osób niewidomych zamieszkałych na terenie koła niezrzeszonych w Związku i udzielanie im wsparcia,
 - 12) podejmowanie działań zmierzających do uzyskiwania środków finansowych lub materialnych, umożliwiających rozszerzenie działalności koła,
 - 13) udzielanie odpowiedzi na wnioski i zalecenia pokontrolne Komisji Rewizyjnej Koła bądź Komisji Rewizyjnej Okręgu,
 - 14) przyjmowanie rezygnacji członka Zarządu Koła z pełnienia funkcji.
3. Zarząd Koła wykonuje inne zadania zlecone przez Zarząd Okręgu.

§ 48.

1. W skład Zarządu Koła wchodzi prezes oraz 3–6 członków wybranych przez Walne Zebranie Koła.

2. Zarząd Koła w ciągu 7 dni po walnym zebraniu wybiera ze swojego grona wiceprezesa i sekretarza.
3. W razie ustąpienia w toku kadencji lub ustania członkostwa Związku prezesa, Zarząd Koła wybiera ze swojego grona nowego prezesa w głosowaniu tajnym, a na żądanie więcej niż 1/2 liczby członków zarządu – w głosowaniu jawnym.
4. W razie ustąpienia w toku kadencji lub ustania członkostwa Związku członka Zarządu Koła dokonuje się kooptacji zgodnie z paragrafem 44 pkt. 4.

§ 49.

1. Posiedzenia Zarządu Koła odbywają się w miarę potrzeb, lecz nie rzadziej niż raz na 2 miesiące. Do ważności uchwał potrzebna jest obecność więcej niż 1/2 ogólnej liczby członków Zarządu. We wszystkich sprawach uchwały zapadają zwykłą większością głosów. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego zebraniu.
2. Posiedzenia zarządu zwołuje prezes lub wiceprezes. O posiedzeniu członkowie powinni być powiadomieni co najmniej na 3 dni przed posiedzeniem. W sprawach nagłych posiedzenie Zarządu Koła może być zwołane bez zachowania tego terminu. W zawiadomieniu o terminie posiedzenia powinien być podany proponowany porządek obrad.
3. Nadzwyczajne posiedzenie Zarządu Koła odbywa się na wniosek Komisji Rewizyjnej Koła, a gdy w kole nie ma komisji rewizyjnej – na wniosek Komisji Rewizyjnej Okręgu, Zarządu Okręgu lub więcej niż 1/3 członków Zarządu Koła w terminie 30 dni od daty złożenia wniosku.

Komisja Rewizyjna Koła

§ 50. Komisja Rewizyjna Koła jest organem kontrolnym Związku na terenie działania koła.

§ 51.

1. W skład Komisji Rewizyjnej Koła wchodzi 3–5 członków wybranych przez Walne Zebranie Koła.
2. Komisja Rewizyjna Koła wybiera ze swojego grona przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza.
3. W razie ustąpienia w toku kadencji lub ustania członkostwa w Związku przewodniczącego komisja wybiera ze swojego grona nowego przewodniczącego w głosowaniu tajnym, a na żądanie 1/2 członków komisji – w głosowaniu jawnym.

§ 52. Do zakresu działania Komisji Rewizyjnej Koła należy:

- 1) kontrolowanie działalności statutowej i finansowej Zarządu Koła,
- 2) coroczne opiniowanie działalności finansowej Zarządu Koła,
- 3) składanie sprawozdań na Walnych Zebraniach Koła i występowanie z wnioskami o przyjęcie sprawozdania ustępującego Zarządu Koła,
- 4) występowanie z wnioskami o zwołanie nadzwyczajnego zebrania koła w wypadkach szczególnej wagi,
- 5) występowanie do Zarządu Okręgu o odwołanie członka lub całego Zarządu Koła.

§ 53. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Koła lub upoważniony przez niego członek komisji uczestniczy z głosem doradczym w posiedzeniach Zarządu Koła.

Rozdział V

Fundusze i majątek Związku

§ 54.

1. Majątek Związku stanowią nieruchomości, ruchomości i fundusze.
2. Na fundusze Związku składają się:
 - 1) składki członkowskie,
 - 2) spadki, zapisy, dotacje i darowizny,
 - 3) wpływy z majątku nieruchomego i ruchomego,
 - 4) dochody z działalności gospodarczej,
 - 5) inne wpływy.

§ 55.

1. Na majątek Związku składa się majątek zgromadzony do dnia uzyskania przez okręgi osobowości prawnej oraz nabyty na rzecz Związku po tej dacie.
2. Majątek okręgu stanowią nieruchomości przekazane okręgowi przez Zarząd Główny w użytkowanie oraz ruchome środki trwałe przekazane okręgowi na własność, a także składniki majątkowe nabyte przez okręg po dniu uzyskania osobowości prawnej, w tym pozyskane przez koła.
3. Na fundusze okręgu składają się środki określone w § 52 ust. 2 posiadane w dniu uzyskania osobowości prawnej i nabyte po tym dniu.
4. Majątek koła z osobowością prawną stanowią nieruchomości przekazane kołu przez Zarząd Główny lub Zarząd Okręgu w użytkowanie oraz ruchome środki trwałe przekazane kołu na własność, a także składniki majątkowe nabyte przez koło po uzyskaniu osobowości prawnej.
5. Na fundusze koła z osobowością prawną składają się środki określone w § 52 ust. 2 posiadane w dniu uzyskania osobowości prawnej i nabyte po tym dniu.
6. Zarząd Główny może przekazać swój majątek w zarząd jednostkom organizacyjnym. W razie likwidacji jednostki majątek wcześniej jej przekazany przejmuje Zarząd Główny.

§ 56.

1. Majątkiem i funduszami Związku zarządza Zarząd Główny.
2. Majątkiem i funduszami okręgu zarządza Zarząd Okręgu.
3. Majątkiem i funduszami koła z osobowością prawną zarządza Zarząd Koła.

4. Zarząd Główny nie odpowiada za zobowiązania okręgów i wzajemnie, zarządy okręgów nie odpowiadają za zobowiązania Zarządu Głównego.
5. Zarząd Główny i Zarządy Okręgów nie odpowiadają za zobowiązania Zarządów Kół posiadających osobowość prawną i wzajemnie koła z osobowością prawną nie odpowiadają za zobowiązania Zarządów Okręgów i Zarządu Głównego.
6. Obciążenie majątku nieruchomości, przekazanego okręgowi lub kołu posiadającemu osobowość prawną w użytkowanie, wymaga zgody Zarządu Głównego.
7. Majątek nieruchomy, ruchomy i inny, zgromadzony i zakupiony ze środków własnych przez okręg, po uzyskaniu przez niego osobowości prawnej stanowi majątek okręgu i o jego zbyciu i obciążeniu decyduje odpowiedni Zarząd Okręgu. Zarządowi Głównemu przysługuje prawo pierwokupu zbywanych przez okręg nieruchomości.
8. Majątek nieruchomy, ruchomy i inny, zgromadzony i zakupiony ze środków własnych przez koło z osobowością prawną, po uzyskaniu przez niego osobowości prawnej stanowi majątek koła i o jego zbyciu i obciążeniu decyduje odpowiedni Zarząd Koła. Zarządowi Okręgu przysługuje prawo pierwokupu zbywanych przez koło nieruchomości.
9. W razie rozwiązania okręgu o przeznaczeniu jego majątku decyduje Zarząd Główny.
10. W razie likwidacji koła lub jednostki organizacyjnej utworzonej przez okręg, o przeznaczeniu ich majątku decyduje Zarząd Okręgu.

§ 57. Nie wolno:

- 1) udzielać pożyczek lub zabezpieczeń majątkiem Związku w stosunku do jego członków ani innych osób fizycznych,

- 2) przekazywać majątku Związku na rzecz członków, członków organów statutowych lub pracowników oraz ich osób bliskich,
- 3) wykorzystywać majątek Związku w innych celach niż na działalność statutową Związku,
- 4) kupować na szczególnych zasadach towary lub usługi od podmiotów, w których uczestniczą członkowie, członkowie organów statutowych lub pracownicy oraz od ich osób bliskich.

§ 58.

1. Umowy, pełnomocnictwa oraz wszelkie oświadczenia woli, które pociągają za sobą zobowiązania majątkowe Związku, z wyjątkiem majątku stanowiącego własność okręgów lub kół z osobowością prawną, wymagają do swej ważności podpisów dwóch członków Zarządu Głównego, w tym prezesa lub wiceprezesa.
2. Zarząd Główny może udzielić pełnomocnictwa innym osobom, określając rodzaj czynności, do której zostają upoważnieni. Pełnomocnictwo do swej ważności wymaga podpisu dwóch członków Zarządu Głównego, w tym prezesa lub wiceprezesa.
3. Umowy, pełnomocnictwa oraz wszelkie oświadczenia woli, które pociągają za sobą zobowiązania majątkowe okręgu, z wyjątkiem majątku stanowiącego własność kół z osobowością prawną, wymagają do swej ważności podpisów dwóch członków Zarządu Okręgu, w tym prezesa lub wiceprezesa.
4. Zarząd Okręgu może udzielić pełnomocnictwa innym osobom, określając rodzaj czynności, do której zostają upoważnieni. Pełnomocnictwo do swej ważności wymaga podpisu dwóch członków Zarządu Okręgu, w tym prezesa lub wiceprezesa.
5. Umowy, pełnomocnictwa oraz wszelkie oświadczenia woli, które pociągają za sobą zobowiązania majątkowe koła lub zmianę majątku koła z osobowością prawną, wymagają do swej ważności podpisów dwóch członków Zarządu Koła, w tym prezesa lub wiceprezesa.

6. Zarząd Koła posiadającego osobowość prawną może udzielić pełnomocnictwa innym osobom określając rodzaj czynności, do której zostają upoważnieni.
Pełnomocnictwo do swej ważności wymaga podpisu dwóch członków Zarządu Koła, w tym prezesa lub wiceprezesa.
7. Zarządy Kół bez osobowości prawnej dysponują majątkiem Związku w granicach określonych przez Zarządy Okręgów.
8. Zarządy Okręgów mogą upoważnić Zarządy Kół bez osobowości prawnej do przyjmowania określonych darowizn i zapisów, a także do dysponowania uzyskanymi tą drogą środkami.

§ 59.

1. W przypadku rozwiązania jednostki organizacyjnej Związku posiadającej osobowość prawną przeprowadza się jej likwidację. Likwidacji dokonuje powołujący jednostkę.
2. W razie likwidacji Związku, okręgów, kół posiadających osobowość prawną, pozostały majątek nie może być przeznaczony na cele niezwiązane z rehabilitacją, edukacją lub działalnością społeczną na rzecz niewidomych.